

ARMS TRAFFICKING UNDER MARTIAL LAW IN UKRAINE

ОБИГ ЗБРОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Kravchenko O. M.

*PhD in Law,
Postdoctoral Student,
National University of Life and
Environmental Sciences of Ukraine*

Кравченко О. М.

*кандидат юридичних наук,
докторант НУБіП України*

У відповідності до ст. 5 проекту Закону України «Про обіг зброї», а саме категорії зброї та боєприпасів, автори законопроекту запропонували наступне:

1. В Україні зброя та боєприпаси поділяються на категорії А, Б, В, Г залежно від їх технічних характеристик.

2. До категорії А відноситься: автоматична зброя; нарізна зброя калібром більше 12,7 мм; вогнепальна зброя, замаскована під інші предмети; вогнепальна зброя, виготовлена з матеріалів, що не дозволяють виявити її за допомогою металошукачів; боєприпаси бронебійної (куля з твердим осердям бронебійної дії), розривної (куля із зарядом, що розривається в момент зіткнення) або запальної (куля з хімічною сумішшю, яка запалюється при контакті з повітрям або в момент зіткнення) дії, а також снаряди для подібних боєприпасів; боєприпаси, спеціально сконструйовані для посилення пробивної дії та ураження захищених цілей, а також снаряди для подібних боєприпасів.

3. До категорії Б відноситься короткоствольна зброя, за виключенням автоматичної та гладкоствольної короткоствольної (травматичної) зброї.

4. До категорії В відноситься зброя, що не входить до інших категорій, така як: гладкоствольна короткоствольна (травматична) зброя; нарізна довгоствольна зброя; комбінована довгоствольна зброя; пневматична зброя; гладкоствольна довгоствольна зброя; вихолощена зброя; музейна зброя та інша деактивована зброя, що не входить до інших видів деактивованої зброї.

5. До категорії Г відноситься холодна зброя.

6. Зброя у цивільному обігу, яка знаходиться у власності суб'єктів господарювання, поділяється на зброю для продажу та зброю для експлуатації [1].

Окрім попереднього законопроекту, до Верховної Ради України були подані ще два законопроекти: 1) «Про право на цивільну

вогнепальну зброю» за № 5708[2]; 2) «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю» за № 5708-1[3] (подібні категорії А, Б, В, Г містяться й у цих законопроектах).

Відповідно до законопроекту № 5708 автори якого, пропонують єдиний державний реєстр вогнепальної зброї – де це єдина інформаційно-телекомунікаційна система обліку зброї, що призначена для збирання, накопичення, обробки, захисту, обліку та надання інформації про вогнепальну зброю, основні частини до неї, які мають ідентифікаційні номери, про права на вогнепальну зброю, а також про об'єкти та суб'єкти цих прав (далі – Реєстр). Реєстр складається із цивільного та спеціального обліків. Право власності на Реєстр належить державі [2].

А у законопроекті №5708-1 зазначено наступне, що єдиний державний реєстр цивільної зброї (Реєстр зброї) – єдина інформаційно-пошукова система обліку зброї, що знаходиться у державній власності та забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист та надання інформації про зареєстровану цивільну зброю, про права на зброю, а також про об'єкти та суб'єкти цих прав. Реєстратори Єдиного державного реєстру цивільної зброї – уповноважені службові особи Національної поліції, Міністерства юстиції, суб'єктів господарювання в сфері обороту цивільної зброї і набоїв, що отримали відповідну ліцензію, нотаріуси, які в порядку, визначеному цим Законом, вносять відомості до Єдиного державного реєстру цивільної зброї [3]

Потрібно відзначити, що у відповідності до ст. 263 Кримінального Кодексу України (ККУ), передбачена відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Отже, в ч. 1 ст. 263 ККУ вказано, що носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу – караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років [4].

В свою чергу Є. Кобрусєва зазначає, що завдяки євроінтеграційним процесам в Україні, сьогодні законодавство щодо регулювання обігу вогнепальної зброї набирає нового ефективного механізму правового регулювання та реалізації державної політики у сфері легалізації вогнепальної зброї в Україні в період дії правового режиму воєнного стану. Хочу зазначити, що прийняття таких нововведень в законодавство України в теперішніх умовах, може встановити достатньо високу відповідальність за вчинення злочинів, пов'язаних із застосуванням вогнепальної зброї. За допомогою вдосконалення нормативно-правової бази Українського законодавства в даній сфері, можна дійти до ефективної протидії розповсюдженню легальної вогнепальної зброї, яка може причинити великої загрози життю і здоров'ю громадян. Без

проведення заходів, щодо поліпшення нормативно-правової бази країни в сфері легалізації вогнепальної зброї в нашій країні, ефективна протидія незаконному обігу зброї є неможливою, та з кожним роком вказане явище буде посилювати негативний вплив на національну безпеку та безпеку громадян України в теперішніх умовах дії правового режиму воєнного стану [5, с. 537].

У докторській дисертації Т. Шумейко за 2022р., запропоновані шляхи удосконалення адміністративноправового регулювання у сфері обігу зброї. Зокрема доведено, що подальше вдосконалення правового регулювання обігу зброї в Україні доцільно здійснювати шляхом: 1) створення та схвалення КМ України Концепції формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні на період до 2030 року, метою якої буде розширення правових можливостей суб'єктів, які взаємодіють у сфері обігу зброї, уточнення рис правомірної поведінки у сфері обігу зброї, а також розв'язання проблем: а) нормативноправового характеру: визначення перспектив легалізації цивільного обігу вогнепальної зброї в Україні (з урахуванням загальноєвропейської тенденції посилення контролю у сфері цивільного обігу зброї; особливостей рівня правової культури населення; рівня толерантності до корупції; якості законодавства про обіг зброї та нормотворчої роботи; стану поширення нелегального обігу зброї в державі; ситуації тимчасової окупації окремих територій України); створення та подальше прийняття спеціального законодавчого акту про обіг зброї; вирішення наявних недоліків правового регулювання обігу зброї на підзаконному рівні; б) реалізації адміністративноправового механізму формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї; 2) створення та прийняття законодавчих актів, що будуть упорядковувати відносини і процеси у сфері обігу зброї: а) про обіг зброї (спеціальний та цивільний обіг зброї в державі); б) про право на самозахист (запровадження режиму цивільного обігу вогнепальної зброї в державі); 3) створення та затвердження підзаконних актів, які сприятимуть оптимізації формування й реалізації державної політики у сфері обігу зброї: а) Державної програми з детінізації обігу зброї в Україні на період до 2030 року; б) наказу МВС України «Про придбання зброї, боєприпасів і спеціальних засобів окремими державними органами», що буде уніфікованим (узагальненим) підзаконним актом, норми якого замінять низку наказів, які наразі регулюють відповідні правовідносини; в) наказу МВС України «Про Державний реєстр обігу зброї» (створення та введення в дію такого реєстру на зразок 394 зарубіжних держав, а не формального переведення наявних картотек в електронну форму) [6, с.393–394].

Підводячи підсумки науково-аналітичного дослідження можна зазначити наступне, що враховуючи складність та можливі ризики й загрози дозвільної системи у сфері обігу зброї в умовах режиму воєнного стану в Україні – це питання потребує подальшого вивчення, наукових розвідок, дискусій й інших заходів з цього приводу.

Література:

1. Про обіг зброї: Проект Закону України від 20.09.2019 № 1222-1. liga360.ligazakon. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/II00522A?an=3>

2. Про право на цивільну вогнепальну зброю : проект Закону від 25.06.2021 № 5708. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72360 (дата звернення: 17.03.2024).

3. Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю : проект Закону України від 13.07.2021 № 5708-1. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72481 (дата звернення: 17.03.2024).

4. Кримінальний кодекс України : Закон від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 17.03.2024).

5. Кобрусєва Є. А. Легалізація вогнепальної зброї в Україні з урахуванням міжнародного досвіду під час дії воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 12/2022. С. 535–537. DOI: 10.32782/2524-0374/2022-12/127

6. Шумейко Т. А. Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики у сфері зброї в Україні : дис. ... док. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2022. 504 с.